

24. ÉRTÉKES VAGYOK!

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Az élőlények közül egyedül az ember képes arra, hogy úgy gondoljon magára, mint aki bizonyos képességekkel, tulajdonságokkal rendelkezik, akinek céljai és törekvései vannak. Ezt az önmagunkról szóló ismeretet énképnek nevezi a pszichológia, amelynek jelentős szerepe van abban, hogy miként cselekszik az ember egy helyzetben, milyen eredményt ér el teljesítménykényszer alatt.

Az ember énképében eltérő súllyal jelenik meg sokféle tulajdonág. Van, ami az egyén számára lényegtelen, kevésbé körvonalazott, más tulajdonság pedig jól kidolgozott, tartós, koherenciát biztosít a különböző tapasztalatok esetén. Az önmagunkról alkotott kép nem egy merev, statikus elképzelés. Éppen ellenkezőleg, egy élő, dinamikusan változó, amit folyamatosan megalkot és változtat az ember, vagyis állandóan új információkat illeszt be a képbe, amely ez által szükségképpen változik.

Kisiskolás korban az önjellemezésben fontos helyet kap a kompetenciák felsorolása, és egyre inkább megjelennek azok a tulajdonságok, amelyek a személyközi kapcsolatokban jelentősek. A jellemzésben használt tulajdonságok már személyiségvonásnak tekinthetők abban az értelemben, hogy általánosítás során jönnek létre.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Atkinson, R.L. – Atkinson, R.C. – Smith, E.E. – Bem, D.J.: Pszichológia, Osiris, 1994; Buda Béla, Dr. – A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája, Nemzeti tankönyvkiadó, 1998; Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan, Gondolat-Medicina, 1997; Németh Margit – Stredl Terézia: A nevelés örömei és ürömei, Dunaszerdahely, 2002; N. Kollár Katalin – Szabó Éva szerk.: Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, 2004; Szászi Andrea, Dr. – Egyéniségekre hangolva: Utak, módszerek, ötletek a sokrétű intelligencia segítségével, Magyar Református Nevelés, XIII. évfolyam 2.szám)

A 6-10 éves korra jellemző a belső teljesítmény kényszer. A gyerekek igyekeznek megfelelni azoknak az elvárásoknak (az elsős gyermekekre ez kiváltképpen érvényes), amelyeket a szülők és a pedagógusok támasztanak feléjük. Még nem azért tanulnak elsősorban, hogy újabb ismereteket szerezzenek, hanem azért, hogy a szülők pedagógusok megdicsérjék, szeressék, elfogadják őket. Ez többeknek nehézséget okoz, gyorsan észreveszik, ha nem tudnak kellő képen megfelelni, és ez által kudarcélmények sorozatát élik át. Ezek hatására az énképük sérül, haszontalannak érzik magukat, elveszítik a tanuláshoz való kedvüket, sírósá, fáradékonyá válhatnak, felléphet gyakori fejfájás, hasfájás, alvászavar, gyakori megbetegedés.

Itt lehet fontos szerepe a hit- és erkölcstan órának, ahol hallhat arról, hogy Isten minden embert egyedinek alkotott, más és más tulajdonságokkal, képességekkel felruházva. Nem kell másnak lennie, nem kell másnak látszódnia sem. Úgy kedves és értékes Isten számára, ahogyan van, mert Ő alkotta, az Ővé. Ennek a megláttatását, szívükben való elültetését szolgálja ez az „Értékes vagyok!” című óra.

Fontos az is, hogy ne csak halljon arról a gyerek, hogy értékes, de ezt erősítsük is meg benne. Figyeljünk arra, hogy a hit- és erkölcstan órán megtaláljuk azt a képességterületét, amelyben jól teljesíthet, tehetséges, sikeres lehet, legyen az az értelmi fejlődés területe, mozgásos ügyesség, muzikalitás, társas kapcsolatokban megjelenő képesség, stb. Mindenképpen kapjon pozitív visszajelzést, biztatást a hitoktatótól.

Nagyszerűen dolgozza fel Max Lucado: *Értékes* vagy című könyvében mindazt, amit az elsős gyermekek az iskolába lépéssel átélnek, mitől csökkenhet az önértékelésük, mint ahogyan azt is bemutatja, mi állíthatja azt helyre. Érdemes ezért az órába beépíteni a történet felolvasását, vagy megnézését.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten szemében minden ember értékes

Kognitív cél: Ismerjék fel, hogy bár mindannyian mások vagyunk, mégis egyformán kedvesek és értékesek Isten számára.

Affektív cél: Érezzék át annak az örömét, hogy értékesek.

Pragmatikus cél: Tanulják meg elfogadni önmagukat és megfogalmazni az értékeiket.

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Kincsesláda: Beviszünk egy díszdobozt vagy ékszeres ládikát, amibe elrejtünk egy tükört. Elmondjuk, hogy valami nagyon értékes van a dobozban/ládában, amit az óra vége felé mindenkinek megmutatunk. Munkafüzet feladata.</p> <p>Mi/ki lennél, ha lennél? Körbe ülünk, és a játékvezető felteszi a kérdést, „Mi lennél, ha lennél? 4 kört játszhatunk: növény, állat, tárgy, egy másik személy. Minden gyereknek meg kell indokolnia, miért az adott dolgot választotta.</p>	<p>A figyelem felkeltése szolgál. A ládika kincset, értékes dolgot sejtet. Anyagszükséglet: díszdoboz vagy ékszeres láda, tükör</p> <p>Munkafüzet, 1. feladat. Beszéljük meg a gyerekekkel, mit tartottak a kincsesládába való, értékes dolognak, és miért.</p> <p>A gyerekek gyakran cserélnének társaikkal valamilyen vélt vagy valós dolog miatt. Ebben a játékban lehetőségük adódik az általuk idealizált, tökéletesnek vélt élőlénynek vagy tárgynak lenni.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Azért szeretlek, mert... A gyerekekkel még mindig körben ülünk. A játékvezető elkezd egy mondatot:” Azért szeretem Katát, mert szépen tud verset mondani”, majd odamegy a gyermekhez és megöleli (vagy megsimogatja). A megszólított gyermeknek ekkor ki kell választania egy társát, akiről hasonlóan mond egy mondatot és ő is megöleli (megsimogatja) a kiválasztott társát. (A gyerekek ebben a korban általában még szívesen megszeretgetik egymást.) Addig folytatjuk, míg mindenkiről el nem mondtuk, miért is szeretjük.</p>	<p>Kapcsolat- és önbizalom erősítő játék Azért is hasznos, mert ráirányítja a gyerekek figyelmét egymás jó tulajdonságára, és segít felismerniük, hogy mindannyian szerethetőek valamiért, fontosak, értékesek a többiek számára.</p> <p>Beszéljük meg közösen, milyen érzés volt, amikor</p>

	Kincsesláda tükörrel Mefogjuk a dobozt/ládikát és ismét elmondjuk, hogy mennyire értékes dolog van benne. Értékes az embereknek és nagyon értékes Isten szemében is. Mindenki egyenként leshet bele, de nem szólhat utána, nem árulhatja el másoknak a titkot.	meglátták mi/ki rejtőzik a kincses-ládában. Isten szemében mindannyian értékesek vagyunk. Nem azért, mert bizonyos tulajdonságokkal rendelkezünk, hanem, mert az Övéi vagyunk.
	Munkafüzet feladata	Munkafüzet 2. feladata
Munkáltatás	Aranymondás: „ <i>Drágának tartalak, és becsesnek, mivel szeretlek.</i> ” Ézsaiás 43,4 Adjunk a gyerekeknek előre kivágott kézfej körvonalat, aminek az ujjába az aranymondás szavait írtuk, a tenyérbe pedig az igehelyet. Hajtogassuk be az ujjakat a tenyérbe, így nem látszódik majd az ige. Az ujjak ki és behajtogatásával gyakoroljuk az aranymondást.	A kezük mindig emlékeztetheti őket arra, Isten szereti őket, értékesek számára. Anyagszükséglet: Előre kivágott és megírt kézfej körvonalak

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Mi/ki lennél, ha lennél?

Körbe ülünk, és a játékvezető felteszi a kérdést, „Mi lennél, ha lennél? 4 kört játszhatunk: növény, állat, tárgy, egy másik személy. Minden gyereknek meg kell indokolnia, miért az adott dolgot választotta. A gyerekek gyakran cserélnének társaikkal valamilyen vélt vagy valós dolog miatt. Ebben a játékban lehetőségük adódik az általuk idealizált, tökéletesnek vélt élőlénynek vagy tárgynak lenni.

2. Kinek lehetett értékes?

Különböző régi, új tárgyakat, gombokat lerakunk a gyerekek elé. Mindenki kedve szerint választ egyet, s megpróbálja kitalálni, hogy kinek lehet értékes a kiválasztott tárgy.

3. Kinek vagyok értékes?

Kitöltjük a teret. Lassan sétálunk a teremben. Akivel szembe találkozunk azzal kezdet fogunk és elmondjuk neki, hogy kinek vagyunk értékesek.

4. Tenyérlenymomat készítése (önismeret, azonosságtudat)

papírlapok, festék

5. Kincsesláda cipősdobozból:

Anyagszükséglet: cipősdoboz, festék, ragasztó, mintás szalvéta.

<http://5letes.hu/news.php?extend.453.2>

6. Saját képmás...

Páros játék

Bizalomérzet kialakítása, térérzékelés, tapintási érzékelés fejlesztése

Isten saját képmására alkotott minket

A játékosok párokat alkotnak. A párok egyik tagjainak bekötjük a szemét, a többiek szétszóródnak a teremben, és gyakran helyet változtatva, bekötött szemű társuk nevét

mondogatva hívják őket. A bekötött szemű játékos igyekszik a hang irányába közeledni. Amikor a vezetők mellé érnek, azok kézen fogják őket, és egy-egy szobrot „készítenek” belőlük. Ezután a vezetők távolabb mennek, és ők is felveszik ugyanazt a testhelyzetet, amibe társukat állították.

Mikor minden pár felvette a „szobor-pozíciót”, kikötik a bekötött szemeket és megbeszélik, hogy mindannyian értékesek vagyunk, Krisztus képére formáltattunk.

Megbeszélik a hitoktató vezetésével, hogy mennyire hasonlít jellemük Krisztuséra?

A játék tovább variálható, úgy, hogy mindenki egy jó tulajdonságot mond a társáról (nem könnyű jó tulajdonságot mondani, sokkal könnyebb a hibákat észrevenni).

(Forrásanyag: Baker Ágnes, Deákiné Bajkó Ágnes: Dráma gyakorlatok a bibliatanításban. Reménység Magjai Alapítvány. Bp. 2007. 60. old.)

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

I. feladat: „Kösd össze a kincses ládával azokat a dolgokat, amik szerinted értékesek!”

Instrukció: Az összekötéshez kapcsolódva, beszéljünk arról, hogy mit választottak a gyerekek és miért tartják azt értékesnek!

A témához felhasználható énekek:

Hittan Könyv: Én Istenem